

MT Oekraïne

**Nationale Opvang
Organisatie (NOO)**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.Rijksoverheid.nl/jenv

Datum
27 september 2023

nota

Project datakwaliteit

1. Aanleiding

Gedurende gesprekken over een mogelijke herziening van de bekostigingssystematiek voor de opvang van Oekraïense ontheemden is geconcludeerd dat er behoefte is om: 1) meer inzicht te krijgen in de kosten per opvangplek; 2) de mogelijkheid te creëren om bij te kunnen sturen in het type accommodaties dat wordt geopend dan wel op termijn afgebouwd; en 3) gemeenten te ondersteunen bij het creëren van plekken die op de langere termijn inzetbaar zijn. Tegelijkertijd is eind augustus de bezettingsgraad van de GOO locaties richting de 100% opgelopen en bleek uit de vervolgacties om te zien waar nog plaatsingsmogelijkheden waren dat de data die vanuit gemeenten, via de veiligheidsregio's, aan het KCIO worden aangeleverd, niet altijd betrouwbaar zijn. Bovenstaande geeft, naast de behoefte die al langer leeft om bredere en meer betrouwbare informatie ten aanzien van de gecreëerde GOO opvanglocaties en daarmee de opvangcapaciteit te realiseren, een *window of opportunity* om op korte termijn stappen te zetten op het verbeteren van de datakwaliteit. Tevens onderstreept bovenstaande de urgentie om dit te doen door middel van een (verbeterings)project *datakwaliteit* op te tuigen.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd:

- Prioriteit te geven aan het uitvoeren van het *project datakwaliteit*;
- Zich te committeren vóór 1 januari 2024 onderstaande *quick wins* te realiseren ten aanzien van de verbetering van de datakwaliteit:
 - A. Toevoeging veld 'gemeente' bij de dagelijkse data-uitvraag van gemeenten;
 - B. Toevoeging veld 'type locatie' bij de dagelijkse data-uitvraag van gemeenten;
 - C. Toevoeging veld om van alle locaties bij einddatum toe te voegen of en zo ja, tot welke datum de locatie verlengbaar is;
 - D. Proces verbeteren om nieuwe locaties vroegtijdig aan te kondigen.

3. Kernpunten

Achtergrond

Het KCIO is onder andere verantwoordelijk voor de bovenregionale plaatsing van ontheemden, en heeft daarvoor dagelijks inzicht nodig in beschikbare capaciteit van gemeentelijke noodopvang. Momenteel is dit als volgt georganiseerd: iedere gemeente in Nederland rapporteert dagelijks aan de VR, per noodopvanglocatie, de capaciteit, bezetting en aantal beschikbare bedden. De 25 VRs verzamelen deze gegevens, en rapporteren dagelijks aan het KCIO.

Momenteel zijn inmiddels meer dan 100.000 Oekraïense ontheemden in Nederland, waarvan zo'n 75.000 verblijven in Gemeentelijke Opvang locaties. De laatste weken is duidelijk geworden dat het aantal beschikbare bedden amper voldoende is om nieuwe instroom te plaatsen. KCIO en NOO hebben een aantal opvallende zaken opgevolgd, mede door middel van bel-acties naar gemeenten. Hieruit is het volgende naar voren gekomen:

1. Aangeleverde data door gemeenten is incorrect en onvolledig: beschikbare locaties, beschikbare aantal bedden in die locaties, de openingsdatum van nieuwe locaties, dan wel de sluitingsdatum van bestaande locaties is niet altijd juist;
2. Betrouwbare prognose op korte en middellange termijn ontbreekt: onduidelijk hoe en wanneer door de NOO goedgekeurde transitiekosten voor nieuwe projecten ook daadwerkelijk gemeld worden aan het KCIO;
3. Vraagtekens rond gemelde capaciteit aan KCIO en capaciteit waarmee financiële compensatie wordt geclaimd.

Om de operationele taak uit te oefenen, en om over de juiste stuur- en verantwoordingsinformatie te beschikken is een verbetering van de datakwaliteit noodzakelijk.

Taak Veiligheidsregio's

De VRs hebben aangegeven de taak die ze momenteel vervullen als "doorgeefluikje" van data uiterlijk per 1 januari 2024 af te willen stoten. Hoe dat exact gaat werken is vooralsnog niet voor iedere VR duidelijk. Het KCIO is een project gestart om de manier waarop gemeenten via VRs dagelijks data rapporteren te standaardiseren, en het VMR technisch in te richten zodat vanaf 1 januari 2024 de PRTs zelf kunnen bepalen tot op welk niveau en met welke autorisatie gemeenten toegang krijgen tot het systeem.

Voorstel

De NOO heeft het KCIO voorgesteld om bovenstaand project te verbreden, en een verbetertraject te starten waarbij niet alleen naar de beschikbaarheid van de software en de continuïteit op operationeel niveau voor het KCIO wordt gekeken, maar ook expliciet de informatiebehoefte van KCIO, de NOO en pDOEK op tactisch en strategisch niveau wordt meegenomen. Ook worden de processen rond eerste vastlegging van data door gemeenten betrokken.

Diverse initiatieven zijn reeds gestart of zullen op korte termijn gestart worden bij zowel KCIO als NOO. Het KCIO en de NOO stellen voor om deze initiatieven samen te brengen in het *project datakwaliteit*. Het project richt zich op al lopende initiatieven, zoekt verbinding, overlap en omissies. Om dit project uit te voeren stelt de NOO een projectmanager aan, die het KCIO en de NOO helpt, die verbindt, afstemt en coördineert, met als doel de volgende zes deliverables te leveren:

1. Handleiding, inclusief communicatie en toelichting, voor gemeenten wat, wanneer en hoe op vanglocaties geregistreerd dienen te worden, beschikbaar vanaf 1 december 2023;
2. Vanaf 1 januari 2024 één proces en systeem voor het vastleggen van data dat door alle gemeenten gehanteerd wordt;
3. Vanaf 1 januari 2024 een proces en systeem om de vastgelegde data – via VRs dan wel andere geografische eenheden te rapporteren aan het KCIO;
4. Vanaf 1 januari 2024 een betrouwbare prognose van de ontwikkeling van opvangcapaciteit per gemeente en regio, die tot stand komt zonder interventie op datakwaliteit, handmatige bewerkingen en veronderstellingen;

5. Vanaf 1 januari 2024 een controleerbare relatie tussen gemelde capaciteit en beschikbaarheid, en geclaimde financiële vergoeding uit hoofde van de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne (BooO);
6. Data omtrent opvanglocaties, capaciteit en bezetting dagelijks beschikbaar via geautomatiseerd dashboard.

**Nationale Opvang
Organisatie (NOO)**

Datum
27 september 2023

Ons kenmerk
NOO

Om vóór 1 januari 2024 een aantal *quick wins* te kunnen realiseren wordt u geadviseerd prioriteit te geven aan het uitvoeren van het *project datakwaliteit*. Daarvoor is het van belang capaciteit hiervoor vrij te maken dan wel te werven. Het project moet in nauwe samenwerking tussen het KCIO en NOO I P&C gerealiseerd worden. Daarbij is het van belang om via het KCIO ook de vertegenwoordiging van VR/gemeenten te betrekken en aansluiting te zoeken bij het kostprijsonderzoek 2023, pDOEK en MinBZK.

Wat betreft project aanpak wordt het volgende voorzien:

- Inventarisatie en documenteren van de huidige situatie¹
 - o KCIO – data
 - o NOO transitiekostenoverzicht
 - o Prognose
- Beschrijven gewenste situatie
 - o Door middel van interviews alle betrokkenen (KCIO en NOO)
 - o Door middel van analyse
- Gap analysis
- Concretisering van gekozen verbeterpunten
- Planning en implementatie

Bij de project aanpak wordt niet alleen gekeken naar de automatisering, de standaardisatie en juiste werking van software, maar wordt breder gekeken naar de organisatie van het proces rond het vastleggen van data, zowel op gemeentelijk niveau al ook bij de NOO, en zal ook gekeken worden naar de taakverdeling – wie is verantwoordelijk voor wat, en de bemensing van de diverse rollen, taken en verantwoordelijkheden.

Ten aanzien van de keus voor de bekostigingssystematiek vanaf 1 januari 2024 is het ook van belang om de voorgestelde *quick wins* vóór 1 januari 2024 te realiseren. pDOEK, FIN, DFEZ, BZK, VNG en de NOO hebben in gezamenlijkheid geconcludeerd dat verbetering van de datakwaliteit bijdraagt aan de wens voor meer inzicht in de GOO opvang.

Ad A. Toevoeging veld 'gemeente' bij de dagelijkse data-uitvraag van gemeenten.
De reden hiervoor is dat data gekoppeld kan worden aan andere datasets zoals de transitiekosten en BRP gegevens. Voorkeur gaat uit naar een limitatieve lijst waar gemeenten bij het invullen uit kunnen kiezen. De technische mogelijkheden voor deze aanpassing worden reeds besproken tussen KCIO en NOO I P&C.

Ad B. Toevoeging veld 'type locatie' bij de dagelijkse data-uitvraag van gemeenten.

De reden hiervoor is dat hierdoor (indirect) inzicht ontstaat in de kosten van de GOO opvang en er ook inzicht ontstaat over de mogelijkheden voor verduurzaming van de opvang. De technische mogelijkheden voor deze aanpassing worden reeds besproken tussen KCIO en NOO I P&C. Voorkeur gaat uit naar een limitatieve lijst waar gemeenten bij het invullen uit kunnen kiezen. Om vast te stellen welke type locaties de gemeenten als optie krijgen om uit te kiezen wordt aansluiting gezocht bij de indeling vanuit het kostprijsonderzoek

¹ Zie bijlage 1 – eerste inventarisatie tekortkomingen.

2023 en worden het accoderingsteam van de NOO, pDOEK en MinBZK betrokken. Ook wordt hierdoor een mogelijkheid gecreëerd om op langere termijn, wanneer sprake is van afbouw van de GOO opvang, te kunnen sturen op het allereerst afbouwen van de duurste opvang.

**Nationale Opvang
Organisatie (NOO)**

Datum
27 september 2023

Ons kenmerk
NOO

Ad C. Toevoeging veld om van alle locaties bij einddatum toe te voegen of en zo ja, tot welke datum de locatie verlengbaar is.

Door beter zicht te krijgen op alle begin- en einddatums van locaties wordt de mogelijkheid om betrouwbaardere prognoses te maken sterk verbeterd. Ook valt hierbij te denken om een optie toe te voegen met een indicator of de locatie ook na de einddatum nog te verlengen is.

Ad D. Toevoeging veld om nieuwe locaties vroegtijdig aan te kondigen.

Op dit moment melden gemeenten nieuwe locaties pas een aantal dagen vóór in gebruik nemen van de locatie. Het inzicht in toekomstige capaciteit en daarmee betrouwbare prognoses neemt enorm toe als gemeenten meteen na goedkeuring van de transitiekosten door de NOO, de mogelijkheid hebben om de locatie op te nemen in de KCIO rapportage.

BIJLAGE 1 – EERSTE INVENTARISATIE TEKORTKOMINGEN

De tekortkomingen zijn te onderscheiden in drie thema's: 1) KCIO data; 2) transitiekostenoverzicht; en 3) capaciteitsprognose. Hieronder volgt een eerste inventarisatie van deze tekortkomingen.

Datum
27 september 2023
Ons kenmerk
NOO

1. Tekortkomingen KCIO data:

- Niet alle VRs rapporteren op gemeente / locatieniveau. Hierdoor kan niet worden vastgesteld of nieuwe locaties al zijn aangemeld. Ook kloppen hierdoor per definitie de startdatum en einddatum niet;
- Er wordt gerapporteerd per plaatsnaam, er is echter geen dataveld waarin de gemeente wordt geregistreerd. De bestuurlijk / administratieve eenheid in Nederland is echter de gemeente. Omdat alle andere rapportages op het niveau van gemeente worden vastgelegd (aantal BRP inschrijvingen, transitiekosten overzicht) wordt koppelen van gegevens onnodig moeilijk;
- Er is behoefte aan inzicht in de aard van noodopvang: is sprake van voorzieningen zoals eigen sanitair en keuken? Is sprake van huur van capaciteit zoals hotels, vakantieparken, boten? Momenteel wordt dit niet uitgevraagd;
- Datumvelden hebben niet hetzelfde format, omdat data op verschillende manieren worden aangeleverd.

2. Tekortkomingen transitiekostenoverzicht:

- Veel ontbrekende gegevens, met name plaatsnaam en adresgegevens;
- Foutieve gegevens;
- Dubbele regels;
- De gegevens die vastgelegd worden in het transitiekostenoverzicht, zijn de gegevens ten tijde van planvorming. Latere wijzigingen worden niet bijgehouden omdat het transitiekostenoverzicht daar niet voor bedoeld is.

3. Tekortkomingen capaciteitsprognose:

- Handmatig traject;
- Matching transitiekostenoverzicht en KCIO gegevens niet eenduidig uit te voeren;
- Tijdrovend;
- Gemeenten melden goedgekeurde locaties pas na realisatie project aan bij KCIO, waardoor capaciteitsprognoses op basis van KCIO data een onvolledig beeld geven;
- Gemeenten geven verlenging van huurcontracten vaak niet / te laat aan het KCIO.